

NORGES HØYESTERETT

Den 24. juli 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bull, Falch og Sæther i

HR-2023-1391-U, (sak nr. 23-079328STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Torgeir Tønsager Falkum)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens domfellelse for blant annet grov narkotikaforbrytelse og heleri.
- (2) A ble sammen med en annen person tiltalt for grov narkotikaforbrytelse i form av salg av til sammen minst 2 kilo kokain og ca. 500 gram hasj til et høyt antall personer (post I), to tilfeller av vold eller trusler mot offentlig tjenesteperson (post II), heleri (post III), ulovlig oppbevaring av narkotika (post IV) og oppbevaring av kniv (post V).
- (3) Oslo tingrett avsa 22. oktober 2021 dom med slik domsslutning for A:
 - «1. A, født 00.00.1997, frifinnes for tiltalens post III.
 2. A, født 00.00.1997, dømmes for overtredelse av straffeloven § 232 første ledd, jf. § 231 første ledd, jf. straffeloven § 15, straffeloven § 155, straffeloven § 231 første ledd og straffeloven § 189 annet ledd, alt sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a, til en straff av fengsel i 3 – tre - år og 6 – seks måneder.

Til fradrag kommer 456 – firehundreogfemtiseks – dager for utholdt varetekt, jf. straffeloven § 83.»
 3. A, født 00.00.1997, dømmes i medhold av straffeloven § 67 første ledd annet punktum til å tåle verdiinnndragning til fordel for statskassen av kr. 1 800 000 – enmillionåttehundretusen – kroner.
 4. A, født 00.00.1997, dømmes i medhold av straffeloven § 67 første ledd første punktum til å tåle inndragning av beslaglagte kontantbeløp på i alt kr. 51 800 – femtientusenåttehundre – kroner.

5. A, født 00.00.1997, dømmes i medhold av straffeloven § 69 til å tåle inndragning av telefonnummer ST1 91273925, ST2 91274313 of ST 94732025, samt beslaglagte mobiltelefoner, digitalvekter og lynlåsposer.»
- (4) A anket bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalen post I, samt straffutmålingen og inndragningen. Påtalemyndigheten anket bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalen post III.
- (5) Lagmannsretten traff opprinnelig beslutning 23. desember 2021 om å nekte As anke fremmet. Påtalemyndighetens anke ble forstått som en aksessorisk motanke, som dermed falt bort. Etter anke fra A opphevet Høyesteretts ankeutvalg beslutningen ved kjennelse 22. april 2022, jf. HR-2022-817-U. Etter dette henviste lagmannsretten ankene.
- (6) Borgarting lagmannsrett avsa 6. mars 2023 dom med slik domsslutning:
- «1. A, f. 00.00.1997, dømmes for overtredelse av straffeloven § 232 første ledd jf. § 231 første ledd jf. §§ 15 og 16, overtredelse av straffeloven § 332 første ledd, samt de forhold som er rettskraftig avgjort ved Oslo tingretts dom 22. oktober 2021, sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a og b, til fengsel i 3 – tre – år og 4 – fire – måneder.
- Til fradrag ved soning av straffen går 456 – firehundreogfemtiseks – dager i utholdt varetekt, jf. straffeloven § 83.
2. A dømmes til inndragning av 119 500 – etthundreognittentusenfemhundre – kroner etter straffeloven § 67 første ledd første punktum. Inndragningen skjer til fordel for staten.
3. A dømmes til inndragning av 1 560 000 – enmillionfemhundreogsekstitusen – kroner etter straffeloven § 67 første ledd annet punktum. Inndragningen skjer til fordel for staten.»
- (7) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen og inndragningen. Det er for straffutmålingens del anført at lagmannsretten har lagt for liten vekt på at den tiltalte på grunn av sin helsetilstand vil oppleve et fengselsopphold sterkt belastende, jf. straffeloven § 78 bokstav g. Det er også lagt for liten vekt på at saksbehandlingstiden har vært lang, at domfelte har sittet lenge i varetekt, og at domfelte har erkjent å ha solgt narkotika, om enn i mindre mengde enn han ble domfelt for. Det er også holdepunkter for at kokainen hadde lavere styrkegrad enn gjennomsnittet, noe som burde ledet til en viss straffereduksjon.
- (8) Påtalemyndigheten har anført at anken bør nektes fremmet. Hva gjelder domfeltes helsetilstand, anføres det at han vil motta den behandlingen han trenger i fengselet. Lagmannsretten har gitt tilstrekkelig reduksjon for tilståelsen og saksbehandlingstiden.
- (9) Høyesteretts ankeutvalg bemerker at A ble frifunnet for post III om heleri i tingretten, men domfelt for posten i lagmannsretten. Hans anke over denne posten kan bare nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Nektelsen må begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.

- (10) As anke gjelder for det første straffutmålingen. Ettersom det er utmålt en samlet straff der heleriposten inngår, vil samtykkevurderingen under § 323 første ledd tredje punktum måtte knytte seg til lagmannsrettens straffutmåling i sin helhet, jf. HR-2019-2064-U. Ankeutvalget bygger videre på at straffeprosessloven § 344 får anvendelse ved vurderingen av om anken kan nektes fremmet – spørsmålet om anken klart ikke kan føre frem skal altså besvares ut fra om det er et åpenbart misforhold mellom utmålt straff og de straffbare handlingene, jf. HR-2016-1803-A avsnitt 18 med videre henvisninger.
- (11) Lagmannsretten bygger under henvisning til rettspraksis på at utgangspunktet for straffutmålingen i saken her er fengsel i 4 år og 4 måneder. Ankeutvalget er enig i dette utgangspunktet.
- (12) I anken er det anført at det er holdepunkter for at kokainen kan ha hatt en lavere styrkegrad enn gjennomsnittet, og at dette burde tilsi en reduksjon av straffen. Lagmannsretten uttaler om dette:
- «Lagmannsretten har ikke funnet rettspraksis om hvorvidt det ved straffutmålingen må bygges på at stoffet har lavere styrkegrad enn gjennomsnittet i tilfeller hvor styrkegraden er ukjent. En sentral dom om straffutmåling for befatning med kokain, som lagmannsretten tar utgangspunkt i, Rt-2010-1076, gjelder innførsel av om lag 2 kilo kokain i 2009. Kokainet hadde en styrkegrad på 37–39 %, som den gang var innenfor normalnivået. Etter lagmannsrettens syn vil det, hensett til den betydelige økningen i normal styrkegrad fra 2009 til 2019 og 2020, være forsvarlig å ved straffutmålingen ta utgangspunkt i straffenivået som er angitt i Rt-2010-1076 i saken her.»
- (13) Ankeutvalget er enig i denne vurderingen.
- (14) Om reduksjon av straffen på grunn av delvis skylderkjennelse uttaler lagmannsretten:
- «A tilsto post II og IV i tingretten. Disse forholdene har svært liten betydning for straffutmålingen. For lagmannsretten har A erkjent straffskyld for simpel narkotikaforbrytelse etter tiltalens post I, men ikke for grov narkotikaforbrytelse. Tilståelsen har ikke hatt noen prosessøkonomisk verdi. A har erkjent at han har solgt narkotika, men har sagt han at han ikke husker noe om det. Det har derfor vært nødvendig med omfattende bevisføring for å avklare antall salg og det solgte kvantum. At A har erkjent at han har solgt noe narkotika, har heller ikke hatt betydning for oppklaringen av saken, idet en rekke samtaler der han snakker med kjøpere, fremgår av kommunikasjonskontrollen. Lagmannsretten finner ikke at det bør gjøres fradrag i straffen på grunn av hans av delvise skylderkjennelse, som må sies å være av mer 'teknisk karakter'.»
- (15) Ankeutvalget er enig i dette. Straffeloven § 78 bokstav f er her primært begrunnet i prosessøkonomiske hensyn, og det gjør seg ikke gjeldende andre hensyn i saken som tilsier at tilståelsen tillegges vekt i formildende retning.
- (16) Lagmannsretten har redusert fengselsstraffen med 6 måneder på grunn av lang saksbehandlingstid, ettersom det oppstod forsinkelser på 8–9 måneder som ikke kan lastes den tiltalte. Det er blant annet tatt hensyn til at lagmannsretten opprinnelig nektet anken fremmet, men at beslutningen ble opphevet. Dette forsinket lagmannsrettens behandling av anken. Ankeutvalget bemerker at lagmannsretten går langt i å sidestille lang saksbehandlingstid med total inaktivitet, såkalt «liggetid», og fradraget i straffen fremstår som raust.

- (17) Det anføres i anken at den tiltaltes psykiske helsetilstand medførte at den lange tiden i varetekt ble en ekstra stor belastning, og at helsemessige forhold også vil være en tilleggsbelastning under soningen av straffen. Dette må veie tyngre i formildende retning enn det lagmannsretten legger til grunn, anføres det.
- (18) Lagmannsretten har redusert fengselsstraffen med 6 måneder på grunn av den tiltaltes helsemessige forhold, jf. straffeloven § 78 bokstav g. Det er lagt vekt på ekstrabelastningen under oppholdet i varetekt, som varte i 456 dager, og på at straffereaksjonen vil bli en sterk belastning på grunn av As helsetilstand. Denne vurderingen er etter ankeutvalgets syn forsvarlig. Hvorvidt hans helsetilstand tilsier at fullbyrding av frihetsstraffen er utilrådelig, må eventuelt vurderes på et senere tidspunkt i medhold av straffeprosessloven § 459.
- (19) Samlet sett er det ikke grunnlag for å si at det er et åpenbart misforhold mellom den straffen lagmannsretten har utmålt og de straffbare handlingene, jf. straffeprosessloven § 344. Ankeutvalget finner det derfor enstemmig klart at anken over straffutmålingen ikke kan føre frem.
- (20) As anke gjelder også inndragningen.
- (21) Inndragningen i saken gjelder for det første et beslaglagt kontantbeløp hvor utbyttet fra heleriet inngår med 67 700 kroner. Denne inndragningen omfattes av ankeretten og må vurderes etter straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum.
- (22) Lagmannsretten viser til straffeloven § 67 første ledd første punktum, som slår fast at utbytte av en straffbar handling skal inndras. Inndragning av heleriutbyttet er etter rettens syn ikke klart urimelig, og lagmannsretten anvender derfor ikke unntaket etter første ledd fjerde punktum. Ankeutvalget har ikke innvendinger til denne vurderingen, som ikke er nærmere kommentert i anken.
- (23) Inndragningen av verdien av kokainsalget omfattes ikke av ankeretten. Denne delen av anken må derfor vurderes etter straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum.
- (24) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ettersom ankeutvalget enstemmig også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, nektes anken fremmet, jf. § 323 første ledd andre punktum.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Ingvald Falch
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Knut Erik Sæther
(sign.)